

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus, Dimars 22 de Mars de 1898

Núm. 3.510

Any XIII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Plas.
3	3
6	6
12	12
3	3
6	6
12	12

Extranger y Ultramar.
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6. No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

plassa de Catalunya

Tos

Desapareix rapidament usant lo

Tos

XEROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos

FARMACIA SERRA.

Oberta tota la nit.

Tos

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los diluns y divendres de dos à cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragonà: los demés dias de deu à una del matí y de tres à cinch de la tarde, havent traslladat sòn gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

AVIS

Lo taller y botiga de marmolista y esculptor de Viuda y fills de Agustí Auqué, del carrer de Monterols número 25, s' ha traslladat à la plassa de la Constitució, número 17 y Galanas, 1.

Especialitat en xamaneyas, panteons y tot lo referent en marbres del país y extranjers.

L' ADVOCAT

Don Bienvenido Pascó Tarrech

ha establert son despaig en l' entressuelo de la casa núm. 1 del carrer Arrabal de Santa Anna, (cantonada à la de Monterols) y té l' gust d' oferir sos serveys à sos coneguts y amichs y al públich. Horas de despaig: de 10 à 11 y de 6 à 8.

SECCIÓ DOCTRINAL

Santanya madrilenya

Ab l' actual conflicte ab los Estats Units que s' ha portat la guerra de Cuba, los diaris madrilenys, estan que no s' hi arriba la camisa al cos. Republicans, monàrquichs y carlistas, tots se confonen en la santa inclinació al *quijotisme* que està encarnat en aquella gent. Tots se senten prou forts pera dominarho tot, pera menjarho tot, y si s' deixessin fer, fins n' hi ha que temen que farien desgracias y fins atropellarian à las criaturas un cop haguessin tret los frenos à n' aquells espanta-moscas de barquets que s' hi diuen «Terror» y «Furor» y no sé que més que esgarrifa no mes de sentir anomenar.

Un dels diaris que més angunias passan ab això del conflicte es *El Imparcial*, lo diari populatzero, lo diari

que s' gasta cinch duros pera transmetre una noticia que no val cinch céntims, perque l' dia que no satisfés la afició à la batxilleria dels seus lectors, ja no podria gastarse ls cinch duros en la transmissió ni n' quedarían cinch pera la butxaca dels seus accionistas. Aquest diari, que temps en terra s' gastava mils duros enviant corresponsals per tot arreu hont convenís pera que diguessin als seus lectors las veritats que ls partes oficials amagavan, perque ho considerava d' absoluta necessitat, avuy ha cambiat de sistema, y n' amaga als seus lectors molts que diu qua reb que contenen graves veritats. *Quare causa?* Fa més, invita al govern à que posi una censura telegrafica molt estreta per certas noticias, y l' govern sembla que s' empenya en complaurel.

A *El Imparcial* li sembla que té una poderosa disculpa pera obrar aixís, y es que creu, ó vol fer creure, que al coneixer lo poble certas noticias, se sublevaria en contra dels Estats Units y potser faria massa desgracias. ¡Infelissos! may curaran de la mania quins efectes tan magistralment pintá Cervantes. ¿Qui es lo poble espanyol actual pera empendres y portar à cap res gran? Un poble de *zarzuela chica*, que no té ideals, perque ls que hereda ja no li serveixen y ls nous no ls coneix, perque viu allunyat de la moderna civilisació; un poble famolench é ignorant, que no sab qué es la patria de que li parlan los diaris, perque no més coneix la enconrada que habita y ni en la qual pot ja viure; un poble sense instrucció, perque l' govern no la paga, y que per lo tant no sab ab qui té de batres, ni qui es son amich ni enemich; ni sab ahont son los Estats Units, y que Cuba no més sab que es molt lluny y que s' hi va en barcos, y que allà casi tots los joves que hi von hi moren; un poble agobiat d' impostos, un poble ahont el pobre ja no pot ni menjar y ls richs son egoistas per los sentiments humans que la política y l' positivisme actual ha estroncat de son cor, que sent monàrquichs y catòlics no creuen ab lo rey ni ab los sants perque aqueix bori liberalisme imperant los ha criat aixís, y que si donan cent duros per un empréstit patriòtic es ab la sola idea de treuren cinch cents de ganancia.... ¿Qué pot ferse ab un poble aixís?

No passin engunias *El Imparcial* ni l' govern, poden publicar las noticias que vulgan, segars de que l' poble ni las llegirà. Los que las llegeixen, aquets, no se sublevaran may, no empunyan may una arma pera venjar la ofensa; tots son xerrayres de saló ó de café, que si no fos ab això no sabrian ab que passar lo temps, perque son uns vgos, uns paràsits del Estat, gent que no produheix y consum molt, gent que fora un gran benefici per l' Estat que possessin en practica los seus projectes guerrers y anessin à sucumbir tots enlla dels mars.

En quant al verdader poble está del tot traquil. Res l' hi importa lo que ns passi ab los Estats Units, ni s' en preocupa; l' únich que vol, es protecció al treball, lo que vol es pa, y que no se li escurin las butxacas en nom de la llei, que es igual que si ho fessin en nom d' un trabuch, ja que l' resultat es igual y sobre tot, que à las mares no ls prenguin los fills, perque la patria es molt aymable quan es la matrona que sembra prosperitats entre sos vassalls, pero es molt aborrible quan resulta, com are, un monstre que s' alimenta de sanch humana.

¿No ho entenen aixís lo govern ni ls diaris madrilenys? Si l' poble fos capás de realisar los notes d' energia que ell supo:an y temen, los realisaria pera ferlos hi compendre això, pero com es un poble casi mort, podem viure ben descansats. La farsa durará fins que Deu veidrà.

JOSEPH ALADERN.

Teatro Español

« EL PADRE JUANICO »

Los periódichs de Madrid que arribaren à aquesta ciutat en lo correu d' ans d' ahir tots publicavan la critica de la última producció del genial dramaturch, nostra bon amich D. Angel Guimerá y los respectius criticchs convenent en lo punt mes essencial: que l' obra obtigué un ruidós exit y que ha sigut lo mes exponenti que pot registrar-se enguany en lo «Teatro Español».

«El padre Juanico» («Mossen Janot l' original») ha fet gaudir à l' aristocràtic públich d' aquell teatre de la Cort, à qui li ha arrencat llágrimas unas vegadas y riattlas altrás.

Però com no es convenient que l' éxit resulti massa monstruos pera un dramaturch *provinciano* y menos per un escriptor regionalista, dona gust l' observar las variatets que cada critic troba a la obra.

Fins hi ha revister que sense malicia diu al senyor Guimerá que ja ven com l' aplaudeixen los castellans à qui tan odi professa quan viu à la patria xica, Barcelona, recordantli ahont va naixer.

Altres com «El Globo», millor informat, assegura que en Guimerá va escriure «El padre Juanico» en l' únich idioma nacional, lo castellà.

Y efectivament «Mossen Janot» ha sigut escrita en idioma nacional, lo nostre, lo català si ho vol més clar, y traduhit à la llengua castellana per lo distingit actor senyor Diaz de Mendoza y la célebre y aplaudida actriu D.ª Maria Guerrero, quin matrimoni ha aprofitat las estadás que ha fet à Barcelona pera aprendre la nostra llengua, convensuts com à artistas que son, que l' cervell intel·lectual d' Espanya no es Madrid, y que de genis com lo d' en Guimerá, en tot y ser un dels *cuatro locos catalanistas*, no se n' troban entre ls molts *cuerdos castellans*.

Per mostra de la manera ab que la premsa madrilenya ha jutjat la darrera concepció dramática de nos,

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del día 21 de Mars de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroidé	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	760	87		1.2	Nuvol	
3 t.	749	86				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can. 0.9
9 m.	Sol. 47	9	13	SE	Cun Niv	0.9
3 t.	Sombra 47		16	SE.		

tre amich senyor Guimerà, á continuació publicuém, deixanho en lo mateix castelló, lo que'n diu «El Liberal» de Madrid:

«Hubo tiempo en que fué moda discutir á Guimerá como autor dramático. Se le regatearon condiciones de tal, como si se tratase del precio de cualquier mercancía. Sus detractores ofrecieron á la opinión un Guimerá espada en mano, hendiendo cabezas castellanas, como fiero paladín del más exaltado regionalismo... y al fin Guimerá se impuso y sus obras entusiasmaron al público madrileño, y quedó como verdad inconcusa la afirmación de que el poeta catalán que escribió «Mar y cielo», «Tierra baja» y «María Rosa», era uno de los mejores dramaturgos contemporáneos.

Este prefacio está hecho para justificar la expectación con que se aguardaba el estreno de «El padre Juanico», última producción escénica de D. Angel Guimerá.

El éxito sobrepasó las esperanzas de los más optimistas. Fué un éxito grande, unánime, justo.

El primer acto de «El padre Juanico» es un prodigio de exposición. Parece primo hermano del primer acto de «María Rosa», al que alguien, y no un cualquiera, calificó de maravillosa concepción dramática.

Los personajes de «El padre Juanico» son personas de carne y hueso, que hablan y sienten como se siente en el mundo. Allí no se doblan los caracteres para adaptarse al caprichoso desarrollo que el autor haya pensado. Allí dicen lo que tienen que decir, piensan lo que deben pensar y se mueven como deben moverse. No son muñecos, son personas.

Parece que el autor, al crearlos, les dejó en la escena, olvidándose de la obra pensada, para que ellos por sí solos y sin obedecer a plan ni programa alguno, hablasen, gesticulasen y dijese lo que cada cual tuviese por conveniente.

No se ve en «El padre Juanico»—especialmente en el acto primero—ese hilo misterioso que pone en comunicación al autor con los intérpretes de la obra. Ese es el secreto de Guimerá, es decir, eso es ser un autor dramático de primera fuerza.

El segundo acto, sin tener la magistral contextura que el precedente, es muy hermoso, abundan en él los chispazos del genio, y concluye—aquí el defecto de la obra—sin que se haya iniciado el drama.

Es decir, que se camina muy lentamente. Los dos actos primeros son dos piezas dramáticas que podían jugar papel muy airoso, representadas separadamente. Hay interés en cada una de ellas, emoción en el público por llegar al desenlace... pero eso... pueden acabar allí, donde los actos concluyen.

¿Y el drama? Veremos si viene en el tercer acto.

Ya lo creo que viene; pero viene con excesiva celebridad.

El tiempo deliciosamente perdido en pintar con mano maestra costumbres campestres, tipos de extraordinaria fuerza dramática y cómica y situaciones escénicas que sólo á los privilegiados se les puede ocurrir, falta luego para justificar el desenlace, que casi pisa la línea que separa el drama del melodrama.

Porque no se razona convenientemente que el padre Juanico tenga que morir á manos de Llorensó cuando éste dispara un arma contra su rival Toni, y digo que no se razona convenientemente, en atención á que Llorensó, que no es tan malo como el autor quiso que fuese, no tiene para qué disparar el arma contra Toni, porque no hay motivo para tanto.

¿Me explico?

«El padre Juanico», á pesar de todo, mantiene el ánimo del público en constante tensión, y el final, aunque melodramático—hay melodramas hermosísimos—es muy teatral, pues le presenta el autor con un recurso de grandísimo efecto y que entusiasma y conmueve.

Muchas veces salió á escena D. Angel Guimerá acompañado de los artistas intérpretes de su drama, y todos merecieron tan honrosa distinción, pues la obra «se hizo admirablemente».

María Guerrero, Donato Jimenez y Diaz de Mendoza, tuvieron momentos de gran inspiración artística, la señora Guillén, caracterizó con su proverbial maestría el gracioso tipo de la Teresona; y se reveló como actor de brillante porvenir el señor Urquijo, en un papel de no fácil interpretación.

Muy bien los señores Cirera, Martí y Robles.

Ignoro quién ha traducido al castellano el drama de Guimerá.

Dicen que... ¿pero quién hace caso de esos que dicen?

Sea quien quiera, puede asegurarse que el traductor ó traductora han cumplido su cometido maravillosamente.

Tota la premsa local s'ha ocupat ab gran elogi, per cert ben meregut, de la instalació feta recentment, á estil d'exposició, en lo magatzém d'ebanistería que nostre amich D. Enrich Oliva té en la casa del Sr. Guardiola situada al carrer de Llovera, ahont al mateix temps hi ha instaladas las diferentes secciones de que s'compón l'extens taller de mobles.

Per la disposició que te dita botiga per la part exterior se dedueix lo que es l'interior, ahont hi ha aplicat lo gust ab tota sa extensió. En efecte, las paredes, ab la més senzilla decoració, respiran art, lo mateix que 'l'plafó del sostre, del que s'destacan unas faixas elegants, aixís com un original medalló que d'un de sos extrems se desprén un llum de gás d'un dibuix apropiat.

Entre las cartelas que sostenen la vigueta que separa la pessa principal de la secundaria, hi ha, no mes de la alsaria de las cartelas, una cortina de vellut vert bronze adornada per una cinta que, com á brodada, se destaca inmensament del fonde ab una coqueteria sens igual. Separa també, per la part de baix, una pessa del altra, un portal, al que hi ha arrimat un hermós «portier» tenint en sos costats un vidriat elegant en extrém.

L'espai que forma dita pessa está ocupat per mobles y objectes de fantasia del mes bon gust, construïts los primers ab una perfecció poch comuna, y 'ls segons escullits d'entre'ls de més la refinada elegancia.

Entre 'ls primers mencionerém uns exemplars pertenexents al modernisme inglés no ab l'extramament del estil, sino aquest apropiat á las necessitats y costums d'aquest país, no separantse empero de las reglas d'aquell. Una llibrería s' destaca com á moble major, que es verdaderament una obra d'art, los relleus que la adornan son preciosos, y 'ls fullatjes y demés adornos sortints sembla no hi están escultrats, sino naturalment posats allí. Unas aplicacions de llautó ab fonde de panyo vermell als armaris inferiors y del mateix estil los estiradors dels calaixos, donant al moble un aspecte original, sent en general d'un efecte sorprendent no sabent que admiras més si la perfecta factura ó la elegancia d'estil.

Si hermós es dit exemplar, no ho es menos un silló magne en lo que 'ls retxats dels brassos, atreuen la atenció del admirador per sa hermosura y bon tall en lo noguer. Lo remate horizontal de la cadira es un digne company dels brassos en quant á la escultura, de qual fusta son tots los mobles á que 'ns referim. La rica pell de cordobá, subjecta per grans claus, completa l'ornamentació. Las cadiras, que si bé com á tals no tenen la magestat del silló, son si tant elegants.

No menos notable que las pessas anteriors es una jardinera del mateix estil, en quals relleus hi ha que admirar la mà del escultor y la precisió del artista.

La vitrina, com á moble d'ornamentació de sala, es tal vegada lo més delicat, y aixís ho ha interpretat l'artista apurant la paciència tal vegada en la escultura en miniatura que s' destaca d'un fonde daurat.

Uns banchs solits y refundits ab má mestre ferman part també del rich mobiliari, aixís com també un paraigüer del mateix gust y ordre, molts altres mobles principals y altres de accessoris, complementan la série de mobles de dit modernisme inglés, quals inspiracions nos venen ab «The Studio» y otras revistas londonenses, que en materia d'art decoratiu marxan al devant de molts altres païssos.

Un altre moble de diferent género pero que no demereix en elegancia y originalitat, es un «bureau» per senyora, de fusta, imitant bronze, ab adornos daurats. Los calaixets y demés repartiments, semblan posats á la capritxosa taula com per mans de fadas. Es una maravella en materia d'art de fustería, que sembla ha volgut fer la competència al ferro y or.

Diversas taules, columnas, jerros, grupos, plats, joyers y altres objectes de cristalería de Bohemia ó de porcelana de Saxonia complementan la ornamentació del magatzém de mobles no faltanhi las corresponents plantas y flors. Una elegant panoplia y uns medallions

ab figuras mitològics sortints, penjén d'un dels panys de paret que deixan libre los mobles colocoats.

En resum la botiga del Sr. Oliva no sembla talmant d'una població com la nostra sino d'una de las grans capitals; quals artistes sens dupte no interpretaran millor, ni farían res mes perfeccionat, cap dels treballs de que acabém de fer menció.

Felicitem de tot cor á nostre amich Sr. Oliva per haver sapigut posar en lloch tan elevat lo ram de construcció á que s' dedica, no vacilant en recomanar á todas las personas de bon gust que tinguin necessitat de provehirse d'algun dels objectes ó mobles que hem mentat, no deixin de visitar l'establiment del Sr. Oliva, segurs de que 'l gust més exigent y la elegancia més refinada ha de trobar allí un fidel intérprete de sas aspiracions.

Ahir tinguérem lo gust de saludar en aquesta ciutat á nostre distingit amich l'ex diputat á Corts y actualment candidat pera la Circunscripció D. Joan Gañellas y Tomás, qui passá 'l dia entre nosaltres al objecte de cambiar impresions sobre la vinenta lluyta electoral ab sos numerosos amichs y particularment ab son company de candidatura, nostre distingit amich D. Pere N. Gay.

Lo mercat celebrat ahir en aquesta ciutat se vegé molt concorregut accentuantse la calma en tots los articles que ha vingut regint en los anteriors.

No obstant las tranzaccions que s'feren resultaren importants per son número.

De Vilafranca escriuen que cada dia guanya més terreno la candidatura del ilustre patrici, nostre bon amich y company D. Joan J. Permanyer.

Lo diputat encasillat ja no sab ahont recorre pera conseguir lo triomf, en vista de que á molts Alcaldes y y Sacerdotes los hi ha agatat por d'enredarse enviant las actas en blanch al Govern civil y sembla que molts d'ells preferirían cessar en sos càrrechs á veures embolicats en paper d'ofici.

Més val aixís.

Nostre apreciat colega «El Liberal de Reus» nos ha fet saber que ha quedat constituït en lo primer pis de la coneguda «Casa Dimas» del carrer del Vent lo Comité electoral fusionista y al efecte invita á tots los electors que simpatisin ab la candidatura Gay-Cañellas á que cada nit concorrin á dit local social.

Hem tingut ocasió de visitar lo y la animació que allí s'veu fa esperar una bona elecció pera nostres amichs.

En l'últim número de la popular revista «Lo Teatro Regional» varem rebre un exemplar convenientment encuadernat de la hermosa producció dramática «La filla del marxant», original dels malaguanyats autors dramàtics de la nostra terra D. Joseph Soler y D. Joseph Feliu y Codina.

«Lo Teatro Regional» aquesta obra l'ha repartit á sos subscriptors per folletí.

Ja torném á aquell temps en que no s'pot fer cabal dels telégramas de la premsa madrilenya perque mentres una meytat d'ells diuen una cosa ab l'altra meytat ho desfán.

Pera dir que Calixte Garcia, un dels principals capdills de la insurrecció cubana, segueix sense novetat, primer lo fau agafar per lo general Pando, després ho negan y al cap-de-vall s' embolican en que l'agafat es lo general espanyol, pera desembolicarho novament y deixarli seguir tranquil son itinerari.

Y 'ls telégramas valen algunas pessetas que pagan los lectors d'aquells diaris.

Lo que dirán los accionistas: mentres quodia «perros chicos» es una ventajeta contradirnos nosaltres mateixos.

Ahir á la nit havia d'estrenarse en lo Teatro Principal de Barcelona, lo drama «Vents d'orange», original de nostros bons amichs D. Lluís Quer y D. Bonaventura Sanromá. A l'hora que escrivim lo present no podém saber encara l'èxit que haurá capigut á la obra, mes sia quin vulga lo parer del públich, podém assegurar á nostros lectors que l'obra es molt notable, y que per sa tendencia y l'ambient social en que s' desenrotlla l'acció, entra de plé en las modernas corrents sociològics y literarias, per lo qual esperém que dita obra será molt discutida y donará molt que parlar entre la gent de lletras.

En la nit d'ahir, se doná una escullida funció dramática en la societat «Juventud Reusense», en la qual se demostrá una vegada més las bonas disposicions que reuneixen aquells joves pera l'art dramàtic.

Crònica teatral

DINORAH

Ja teniam retirat de la taula de redacció lo tinter ahont mullavam nostre ploma pera censurar algunes de las representacions que s' venian donant, perque en la companyia Giovannini que actualment fa las nostras delicias cada vetlla, mes que censuras se mereixia elogi. No dirém que tot sortís ab gran perfecció, pero si que 'ls defectes ó llunars ab que s' empenyava la bona execució de las obras se podian ben dispensar.

A «Dinorah» inspirada producció de Meyerbeer li ha tocat ser la mes grossa excepció d' aquella regla; l' obra que per sí sola se recomana, donchs pocas son a las que s' dispensa l' honor de que la «sinfonia corejada» en lloch d' executar-se avans del primer acte se fassi 'l segon, per mes que al nostre entendre resulta en perjudici de l' obra ja que en ella 'l compositor hi apunta 'ls principals motius que en lo transcurs desenrotlla ab llor magnificencia.

Comensant per l' orquesta, dirém que ho feu anar molt malament y que s' menjá las mes de las notas; que ni tant sols nos dona una idea d' aquella sentida y melodiosa música apesar dels suprens esforços del Director Sr. Rando, que té una batuta magistral. Tenen ne obstant disculpa 'ls músichs perque la partitura de «Dinorah» per las dificultats que conté no es d' aquelles que s' aprenen ab un parell d' assaigs, si es que van arribar a dos y patsar tingan rahó en que vells com son los papers y la fosca que cau en lo lloch ahont hi ha l' orquesta no 'ls permetia llegir las notas. Mes son circunstancias aquestas que no ha d' apreciar lo públich que paga, ja que en los programas, no se li demana cap classe d' indulgencia.

L' inseguritat de la orquesta no augurá la dels artistes y efectivamente fou aixís; la senyoreta Sareglia que te prou ben justificat cantar las sevas *particellas* ab un gust y sentiment superior a la seva joventut, interpretant a la protagonista de l' obra hi notarem que no atacava ab la deguda valentia las notas y que sortia mitj espontada ó disgustada en escena. De tots modos lo públich l' aplaudi en tots los números de música principalment al del vals del segon acte que 'ls aplaudiments se convertiren en una verdadera ovació.

Lo Sr. Carbonell en lo paper del enamorat Hoel estigué acertat y gracias a possehir una bona escola de cant no s' trobá en un xasco, puig en lo primer cantabil l' orquesta no l' acompanyá pera res y a fe que totas las notas que havia d' emitir eran de pit.

Per últim y expressament li han reservat aquest lloch, lo discret tenor cómich Sr. Grossi encarregat de la part de *Corantino*, un dels papers mes interessants y també mes difícils per ser a la vegada d' una gran forsa dramática, en la cansada escena de la cova y precisament quan los aplausos del públich premiavan se artística labor, tingué la desgracia que al anar a atacar la nota final se li tapés la veu. No feu cap gall pero tampoch sortí de sa gola cap nota.

Lo públich li dispensá aquesta falta y nosaltres ab molt de gust també ho fariam, que aixó y molt mes se mereix artista tan distingit.

Mes com aixó no fou un incident casual sino una consecuencia que l' artista esperava, per no trobarse prou restablert del constipat que 'l retingué dos ó tres dias al llit y 'l cansanci que experimentá a la nit anterior interpretant «Las dos Princesas», no comprenem com lo Director de la companyia s' atreví a posar en escena aquesta obra.

Es perillós exposar a artista del temperament del Sr. Grossi a que rebin cap disgust.

Fora d' apuell incident Grossi resultá 'l de sempre. Esperém de la empresa que 'ns donará una nova y mes bona audició d' aquesta obra.

¡Ah! y que s' procurarà pera la orquesta uns ferrets al objecte de que 'l tó de la campaneta no s' hagi de fer ab una botella.

¡Costa tant poch ferho be!

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

dels dias 18 19 y 20 de Mars de 1898

Naixements

Cap.

Matrimonis

Francisco Salvadó Martí, ab Josepha Ferraté Salvat.—Joseph Guinart Salvat, ab Emilia Garcia Cabré.—Martí Montserrat Fortuny, ab Teresa Mestres Roca.—Bonaventura Oriol Magrané, ab María Tost Fargas.—Joseph M.ª Nogués Veá, ab Rosa Adresá Barberá.—Pere Mateu Llauredó, ab María Salas Martí.—Joseph Salvador Ramón, ab Francisca Cubells Boliart.—Joseph Miracle Durán, ab María Forcadás Sans.

Respecte a aqueixa secció dramática, podém comunicar al públich que te en estudi un drama catalá, original d' un escriptor de nostra ciutat, y quina acció se desenrotlla en lo segle XVII, durant los sublevaments de Catalunya en contra 'l poder castellá.

Llegim en una correspondencia de Progreso (Mé-gich):

«Lo govern del districte federal ha prohibit que las «ninas toreras» hi toregessin. Be per lo districte federal. ¡Vergonya per qui ho permetil!»

Aquells federals deuen esser més civilisats que molts pobles de Catalunya, tota vegada que tenen més noble y enlayrada de la dignitat humana.

Per la Agencia executiva d' aquest partit s' anuncia la cobranza ab los recárrechs del apremi de primer grau de la contribució Territorial (Rústica), Urbana é Industrial, corresponent al tercer trimestre del corrent any económic, pera 'ls dias 22, 23 y 24 del corrent més de Mars.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferents especies, en lo dia d' ahir, la cantitat de 781.74 pessetes.

Copiém de *La Renaixensa* de Barcelona:

«La nova agrupació catalanista de que fa poch dias donarem compte s' havia constituhit a la important villa de Vall's cridá darrerament els seus associats a reunió general acordant lo nomenament de cárrechs, havent sigut designat pera President don Francesch Ribas, fabricant, y pera Secretari don Fidel de Moragas, propietari. Al propi temps determiná que s' delegués al distingit advocat don Vicens de Moragas pera que representi a la nova agrupació en lo Consell general de representants de la Unió Catalanista, quan aquest sigui convocat.

L' acte d' aquella junta acompanyada d' un atent ofici sollicitant que se 'ls admeti dintre de la Unió va ser enviada a la Junta Permanent d' aquesta pera son coneixement y resolució.»

Ho trasladém a nostre apreciable colega *El Progreso Vallense*, per si encara no n' está enterat.

Presentán molt bon aspecte 'ls travalls que s' pertan fets en lo districte electoral de Vilafranca pera fer triomfar la candidatura de nostre amich don Joan J. Permanyer y Ayats. Pera la vinent setmana s' anuncia la celebració de reunions públicas en diferents pobles del districte, haventse ofert a parlar en ellas lo floret de nostre jovent catalanista sempre incansable que se tracta de posar a proba tota la fé en los seus ideals y tot l' amor que sent per Catalunya.

La tasca que s' ha comensat ningú desconeix lo difícil que es. L' enemich disposa de la pressió oficial, pero no solzament d' aquesta pressió que consisteix en pesar sobre l' ánimo d' aquells que están obligats per la influencia que s' tingui, sino de la pressió que, passant per damunt de lleys de tota mena, no repara en burlarlas y que, valentes de quatre empleats dócils, se manifestá disposada pera conseguir lo triomf a atropellarho tot no reparant en medis. En aquest districte a horas d' are no hi ha escándol ni indignitat per repugnant que sigui que no s' prepari, pero nostres amichs están sobre avis y cuydarán be de que 'ls lladres d' actes y quants mercadejan ab lo sufragi no puguin sortirse ab la seva. Al nostre candidat ne han deixat de serli fetas proposicions repugnants més no cal dir que semblants ofertes sels lo catalanisme te una moneda pera pagarlas als qui las fan y es la que li senyala 'l Códich, lo presiri.

A aquest efecte, es ja segur que s' portará endevant la idea de matricularse varis advocats ben coneguts del nostre foro a Vilafranca pera perseguir criminalment tots quants delictes se fassin ab motiu de las eleccions.

Lo que més nos complau de quant s' ha fet ab motiu de nostra campanya electoral es lo convéncernos més y més de la identitat que hi ha entre nostras ideas y 'l pensament del poble catalá. Allí hont pensavam de vegades no trobar ni qui conegués nostres esforços pera desvetllar a Catalunya havém trobat sempre gent quinas ideas eran las nostras ideas, y quins sentiments eran los nostres sentiments. Lo catalanisme está per tot y per tot floreix. No son los grans ciutats y viles las que miller lo conreuhan, sino que en petits llogarets, en masias solitarias, per tot hont hi hagi que senti fondo y pensi alt, hi cova l' afany de nostras reivindicacions. Per aixó es que al estudiar lo districte de Vilafranca 'ns han sortit sorpresas agradósissimas y a cada dia que passa pera arribar al de la elecció 'ns han anat afermant mes en la seguretá y en lo triomf de nostre amich.

Defuncions
Tomás Sort Sauch, 74 anys, Carme alt, 62.—Joseph Pujol Dalmau, 70 anys, Hospital Civil.—María Capdevila Rovira, 63 anys, Hospital civil.—Joseph Freixa Ferré, 78 anys, Hospital civil.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Deogracias.
Sant de demá.—Sant Victoria.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 28.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	62.25	Filipinas	
Exterior	76.45	Aduanas	93'
Amortizable	73.25	Cubas 1886	89.87
Fransas	18.70	Cubas 1890	74.87
Norts	22.55	Obs. 6 0/0 Fransa	70.25
Exterior París	55.56	Obs. 3 0/0	37.50

GIROS

París	38.50	Londres	34.98
-------	-------	---------	-------

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realizadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	62.35	Cubas del 86	89.93
Exterior	76.35	Cubas del 90	74.87
Colonial		Aduanas	93'
Norts	22.50	Oblig. 5 p 3/4 Almansa	79'
Fransas	18.70	Id. 3 p 3/4 Fransa	37.62
Filipinas	92.62		

PARÍS

Exterior	55.56	Norts	
----------	-------	-------	--

GIROS

París	38.50	Londres	34.98
-------	-------	---------	-------

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats mélicas, aixis nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias **per teneix única y exclusivament al art mecánich**, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiar-se en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs a aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurren per hernias estranguladas, en raho a ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt poch los que saben colocalos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje; ab seguretá vos dirá que pera la curació de vostres petitats, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo braguéret de **cautchouc** ab ressort, testimoniho aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátichs pera evitar lo carregament d' espalllas.

Faixas hipogástricas pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab l' archs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles é Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Gran Companyia italiana
d' ópera y opereta

DE

D. EMILI GIOVANNINI

Funció pera avuy.—7.ª d' abono de la 3.ª série.—Se posará en escena la grandiosa ópera en 4 actes, titulada «Los Paritanos».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A tres cuarts de nou.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

(SORTIDAS)

De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilafranca).
 12:41 t. mercancías, segunda y tercera.
 1:57 t. correo (per Vilafranca).

De Barcelona a Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilafranca).
 15:8 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Reus a Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2:1 t. — 7:00 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 m.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Emili Vilanova, 2 rals.
- «La Didax», per Joseph Feliu y Codina, 2 rals.
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 rals.
- «Costums típicas», per id., 2 rals.
- «Alcover», monografía, per id., 2 rals.
- «Poesias», per Manel Marinell, 2 rals.
- «Oda a Barcelona», per Jacinto Verdguer, 2 rals.
- «Lo Pi de las tres brancas», per id., 2 rals.
- «L. Aglenya», per Ramon Masferrer, 2 rals.
- «Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents, 2 rals.
- «La Fada», per id., 2 rals.
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbo, 2 rals.
- «Anant pel mon», per Santiago Russinyol, 46 rals.
- «Les Croniques catalanes», per Gabriel Turull, 42 rals.
- «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20 rals.
- «Poesias», de Joan Maragall, 20 rals.
- «Alades», per Emili Guanyabens, 8 rals.
- «Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias, 8 rals.
- «Montalban», per Bosch de la Trixèria, 12 rals.
- «Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20 rals.

I a Reus a Lleyda
 8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda a Reus
 5:50 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodí
 1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus
 9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia
 9:30 m. y 11:30 m.

De Valencia a Tarragona
 4:4 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.

- «Música vella», per E. Dorja y Bonaplata, 12 rals.
  - «Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12 rals.
  - «Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-sau, 42 rals.
  - «Espectres», per Enrich Ibsen, 8 rals.
  - «Obras dramáticas de la biblioteca del Teatro Regional», a meytat de preu.
  - «Cançons Catalanes», harmonisades per Enrich Morera, han sortit:
  - «Sant Ramon», 2 rals.
  - «Planys», 2 rals.
  - «El Macoudin», per Brunet y Bellet, 4 rals.
- SECCIÓ CASTELLANA
- «España tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
  - «Patria y Region», per Salvador Golpe, 12 rals.
  - «Un ensayo de Regionalismo», per Joan Masé y Flaquer, 12 rals.
- SECCIÓ GALLEGA
- «Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
- Ademés estan a la venda diferents obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranjers.

De Barcelona (per Tarragona) 9:30 m.
 De id. directe 7:00 t.
 De id. id. 1:30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera
 (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza 11:30 m.
 De Lleyda y Huosca 7:30 m.
 NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portent també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5:00 m.
 Pera id. id. a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
 Pera id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7:00 m.
 Pera Lleyda, Huosca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas lineas a las 8:00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 4:00 t.
 Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirgida a Tarnel, Andalucia y Extremadura, que s deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donat sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Sortida de Barcelona lo dia de Mars directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnific y rapid vapor francés

France

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia de Mars lo vapor «Italie»

lo dia 26 «Bearn»

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C. Plasse de Palacio.—Barcelona.

Caramelos Pectorals

del metje SALAS

Curan la Bronquiti, Tes, Catarros, etc., netejn de mucositats l'aparat respiratori tan sols presentment unal anarsen a dormir y altre a la matirada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 86.

Preu de la capsá 6 rals.

TEATRO FORTUNY

Gran Compagnia Italiana

D. EMILI GIOVANNINI

Rep. de G. Ferrando.—Plasse de la Constitució.

REGISTRE CIVIL

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

dels dies 18 y 20 de Mars de 1898

Cap.

Francisco Salvat, ab Josepa Ferrat Sal-

va.—Joseph Guerau Salvat, ab Emili Greta Capé.

—Marta Montserrat Fontny, ab Teresa Maria Ros.

—Bartolomeu Oriol Marqués, ab Maria Tost Riera.

—Joseph M. Nogues Vea, ab Rosa Adress Barbera.

—Pere Mateu Llaurens, ab Maria Salas Martí.—Joseph

Salvador Ramon, ab Francisca Capella Bonilla.—Jo-

seph Miralles Darné, ab Maria Ferrandosa Sana.